

Gäller för: Barnmorskemottagning och gynekologi

Giltig från: 2024-11-01

Innehållsansvar: Karin Jerhamre Sund, (karje1), Överläkare

Giltig till: 2026-11-01

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Maria Gjertsen, (marem2), Regionområdeschef

P-spruta, högdoserat gestagen, Barnmorskemottagningar, VGR

Förtydligande: förutom för kvinnor gäller riktlinjen för andra personer som vill förebygga egen graviditet.

Förändringar sedan föregående version

Meningeom tillagt som kontraindikation.

Utförande

Hämmar ovulation och follikelaktivitet. Ges var tredje månad djupt intramuskulärt (använd tillräckligt lång nål vid fetma). Informera om oförutsägbart blödningsmönster. Uppfattar kvinnan påfallande ändring i tidigare blödningsmönster, till exempel blödning hos tidigare blödningsfri kvinna, erbjud graviditets- och klamydia/gonorrétest och konsultera eller hänvisa till gynekolog.

Kontraindikationer

- Tidigare eller aktuell bröstcancer
- Svår leversjukdom (akut hepatit, allvarlig levercirrhos, malignitet)
- Ålder <18 år
- Meningeom

Avrådan, läkare kan ordinera i undantagsfall

- Multipla riskfaktorer för kardiovaskulär sjukdom, såsom hypertoni, känd dyslipidemi, diabetes
- Tidigare stroke, tidigare ischemisk hjärtsjukdom
- Diabetes med kärlpåverkan

Inte förstahandsmedel för

- Önskar återfå fertiliteten snabb efter avslut (ovulation kan hämmas i upp till 18 månader)
- Riskfaktorer för osteoporos (till exempel immobiliserad, storrökare, kortisonbehandlad) *
- Osteoporos*
- Kan inte acceptera risk för oförutsägbar blödning
- Svårt komma ihåg att boka tid var tredje månad

*konsultera läkare vid önskan om p-spruta

Positiva effekter

- Kraftigt minskad menstruation, blödningsfrihet är vanligt förekommande
- Minskad menstruationssmärta
- Frånvaro av ovulationssmärta och minskad förekomst av funktionella ovarialcystor
- Minskade smärtor vid endometriosis
- Skydd mot endometrie-cancer
- Kan ha gynnsam effekt mot menstruationsrelaterad migrän

Negativa effekter

- Oförutsägbart blödningsmönster, svårt behandla om kvinnan är missnöjd med blödningarna
- Ökad aptit och vikt
- Minskad bentäthet, normaliseras efter utsättning hos 18–45 år gamla kvinnor.

Utglesningsschema för kvinnor >40 år

- 40–45 år var 4:e månad
- 45–48 år var 5:e månad
- 48–51 år var 6:e-8:e månad
- 52 år **avsluta behandling**; erbjud låg- eller mellandoserat gestagen om preventivmedel önskas.

Ansvar

Mödrhälsöversörsläkare ansvarar för innehållet i riktlinjen.

Områdeschefer och enhetschefer ansvarar för att riktlinjen implementeras och efterlevs.

Relaterad information

[Antikonception behandlingsrekommendation \(lakemedelsverket.se\)](https://lakemedelsverket.se)

[Terapiråd Osteoporosrisk med Depo-Provera](#)

Arbetsgrupp

Innehållsansvarig

Karin Jerhamre Sundh, mödrahälsovårdsöverläkare, Centralt mödrahälsovårdsteam (CMHV), Regionhälsan

Innehållsgranskare:

Anna Trollstad, mödrahälsovårdsöverläkare, CMHV, Regionhälsan

Anna-Karin Broman, mödrahälsovårdsöverläkare, CMHV, Regionhälsan

Antje Johannsmeyer, mödrahälsovårdsöverläkare, CMHV, Regionhälsan

Godkännare

Maria Gjertsen, regionområdeschef, barnmorskemottagningar och gynekologi, Regionhälsan

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Barnmorskemottagning och gynekologi

Innehållsansvar: Karin Jerhamre Sund, (karje1), Överläkare

Granskad av: Anna Trollstad, (anntr1), Överläkare, Anna-Karin Broman, (annbr25), Överläkare, Antje Johannsmeyer, (antjo1), Överläkare

Godkänd av: Maria Gjertsen, (marem2), Regionområdeschef

Dokument-ID: RHS9927-391389789-86

Version: 4.0

Giltig från: 2024-11-01

Giltig till: 2026-11-01